

Küsimuse ja küsilause moodustamine eesti viipekeeles

Jari Pärgma

Juhendajad PhD Renate Pajusalu, PhD Liivi Liiholm

Tartu 2020

SISSEJUHATUS

1. UURIMISTÖÖ EESMÄRK JA PROTSESS
2. UURIMISTÖÖ TULEMUSED
3. EDASISED UURIMISSUUNAD

UURIMISTÖÖ EESMÄRK JA PROTSESS

- Uurida empiiriliselt, kuidas eesti viipekeeles küsimusi moodustatakse. See on esimene uurimistöö, mis analüüsib küsilausete ja küsimuste moodustamist eesti viipekeeles.
- Materjalide kogumine:
 - Kurtide kogukonnaga seotud inimeste Facebooki laaditud videointervjuude sarjast „15 minutit“
 - 184 küsilauset.

UURIMISTÖÖ PROTSESS

Küsilause markerimine								
nr	näidete nr	küsilause	liik	sõnajärg	küsi viibe olemasolu esinemise arv	näoilmed	näoilme kestvus	kommentaarid

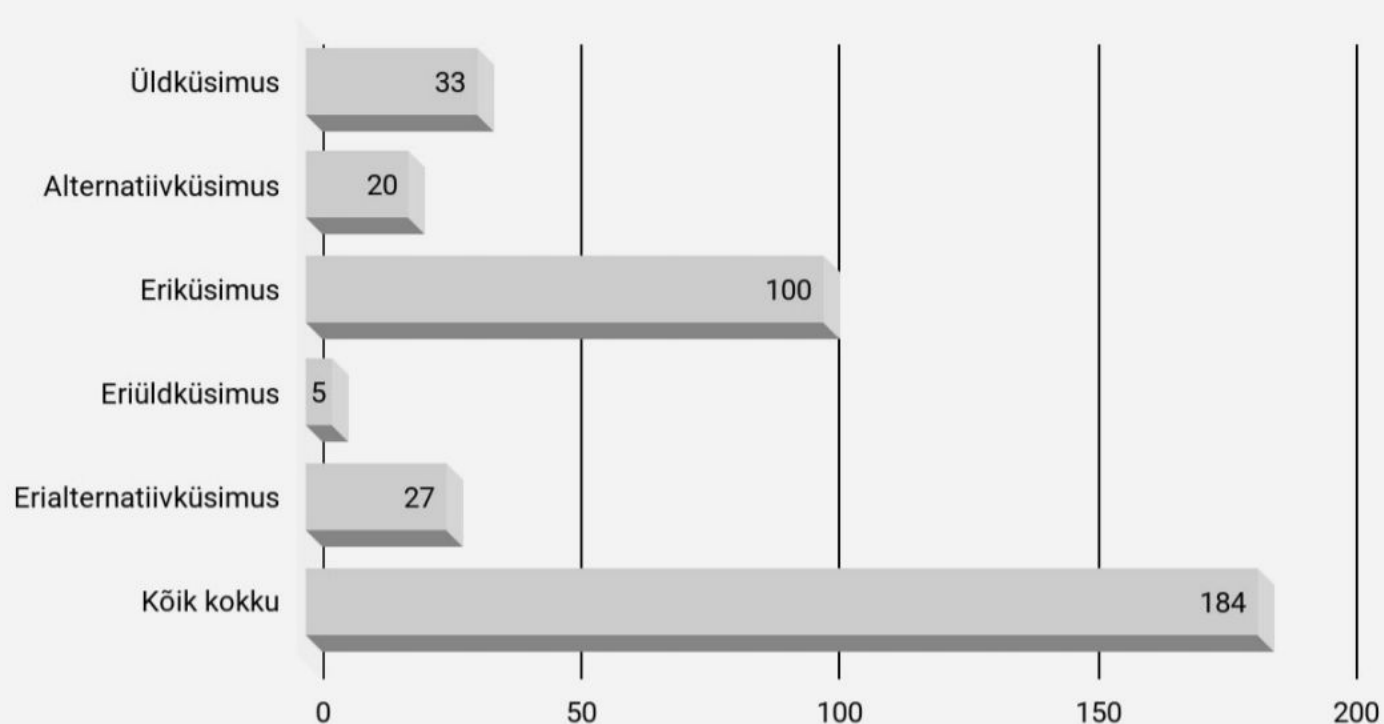
+	☰	MIS - erinevad struktuurid ▾	KUIDAS - erinevad struktuurid ▾	KUST - erinevad struktuurid ▾	KES/MIKS/KUS/MILLAL/MITU - erinevad struktuurid ▾	📄 küsi viibeta - erinevad struktuurid ▾	Ei SOBINUD MU TÖÖSSE ▾
---	---	------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	---	---	------------------------

UURIMISKÜSIMUSED

- Mille põhjal saadakse aru, et tegu on küsimusega?
- Millised küsimuse tüübid võivad eesti viipekeeles esineda?
- Millises küsimuse tüübis esineb küsiviipeid ja millised need küsiviiped on?
- Kus küsiviiped lauses paiknevad?
- Kas küsimust saab esitada ilma küsiviipeta?
- Kuidas vastatakse eri liiki küsimustele?

UURIMISTÖÖ TULEMUSED

Töös analüüsitud küsilaused tüüpide järgi

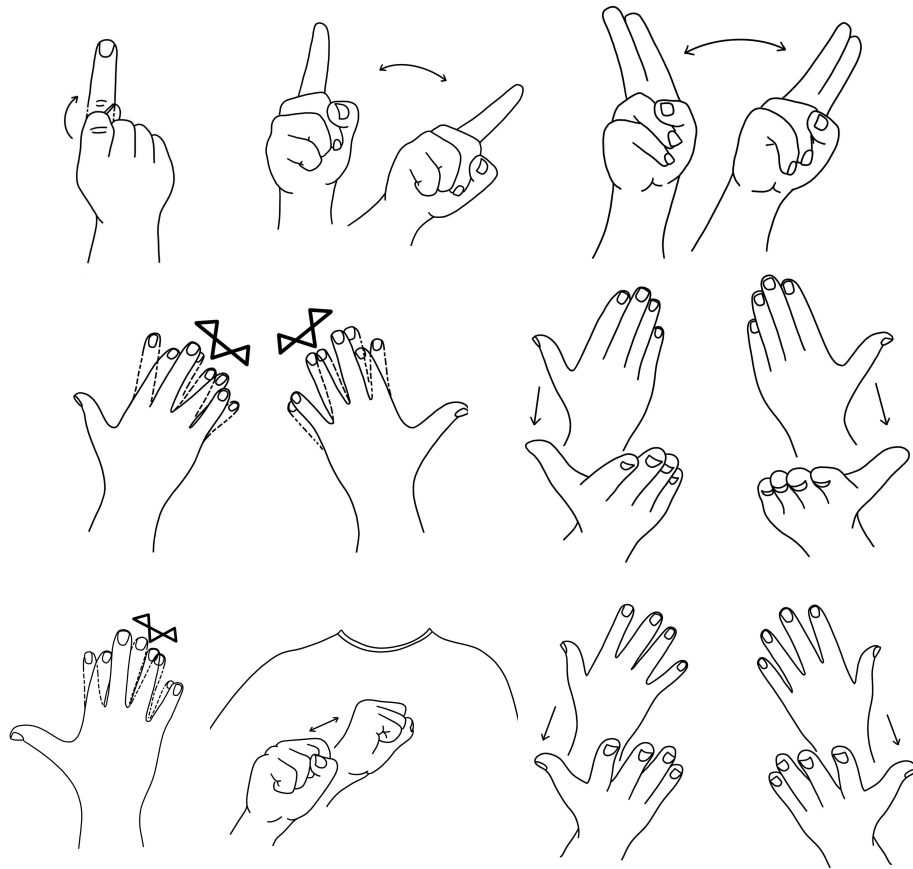
- Millised küsimuse tüübid võivad eesti viipekeeles esineda?

üld- (33), alternatiiv- (20) ja eriküsimus (132)

- Mille põhjal saadakse aru, et tegu on küsimusega?

intonatsioon ja küsiviiped

UURIMISTÖÖ TULEMUSED

- Millises küsimuse tüübis esineb küsiviipeid?

eriküsimus

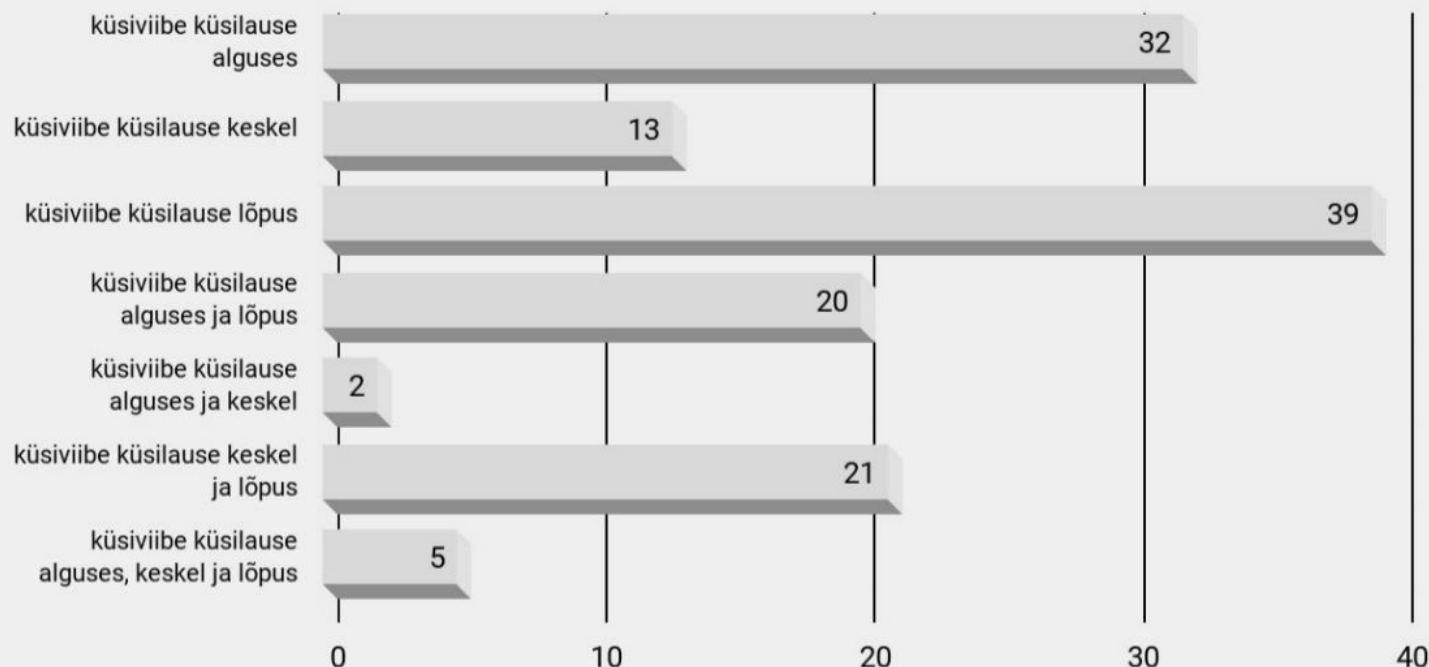
- Millised need küsiviiped on?

eriküsiviiped

(KUST, MIS, KES, MILLAL,
KUIDAS-2, MITU, MIKS,
KUIDAS-1)

UURIMISTÖÖ TULEMUSED

Eriküsiviipega laused küsiviipe asukoha järgi lauses

- Kus küsiviiped lauses paiknevad?

lõpus ($39+20+21+5 = 85$)

- Kas küsimust saab esitada ilma küsiviipeta?

tõstetud kulmud (üldk. ja alternatiivk.) **ja kortsus kulmud** (eriküsimus)

UURIMISTÖÖ TULEMUSED

- Kuidas vastatakse üldküsimusele? (Kuidas vastatakse eri liiki küsimustele?)

Küsimus (R): SINA *tk* SUUTMA ETTE+KUJUTAMA *ks* TULEVIK *tk* KURT INIMENE+++ OLEMAS VÕIMALUS FOLKLOOR+INIMENE+++

Tõlge: Kas sa suudad ette kujutada, et tulevikus on kurt inimene folklorist?

Vastus: JAA. KINDLASTI MINA ARVAMA. MINU HEA SÕBER AMEERIKA KURT. SIMON CARMEL. KÜLASTAMA EESTI. 2006. AASTAL TARTU ÜLIKOOL ESINEMA. VIIPLEMA AMEERIKA VIIPEKEEL RÄÄKIMA KURTIDE FOLKLOOR. ISE KURT FOLKLORTIST. KURT EESTI TEKKIMA HUVI MIKS MITTE.

UURIMISTÖÖ TULEMUSED

- Kuidas vastatakse alternatiivküsimusele? (Kuidas vastatakse eri liiki küsimustele?)

Küsimus (G): *kk*_EMA ISA KURT-KUULJA

tõlge: Kas su ema ja isa on kurdid või kuuljad?

Vastus: KURDID

Tõlge: Kurdid.

UURIMISTÖÖ TULEMUSED

- Kuidas vastatakse eriküsimusele? (Kuidas vastatakse eri liiki küsimustele?)

Küsimus (T): *kk* MIS KOGEMUS HEA MIS

Tõlge: Milline on hea kogemus?

Vastus: HUVITAV TAVALINE NÄITEKS ISE INIMENE OMA HUVI ALA MEELDIMA RASKE OLLA VIST EI+SAA. EI OLE. LIITSALT HUVITAV ON. RASKE VÕIBOLLA ÜKS PROBLEEM VAJA LAHENDADA RASKE AGA PEAB ÜLE SAAMA SAAMA HAKKAMA.

Tõlge: Tavaliselt huvitav. Näiteks inimesel, kellel on oma kindel huvi, on päris keeruline öelda, et see eriala ei meeldi talle, võib-olla tal tekib raskusi probleemi lahendamisega, aga ta saab sellest üle.

TARTU ÜLIKOOL

TÄNAN TÄHELEPANU EEST!